

Opava 26.4.2011
čj. SRS 032542/2011

Oblastní odbor SRS
Jaselská 552/16
746 82, Opava

Zpráva č. 4 oblastního odboru OPAVA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 18.–24.4.2011

1. Počasí

Minulý týden se průběh počasí vyznačoval postupným zvyšováním nejdříve odpoledních, později i ranních teplot. Zpočátku se ranní teploty pohybovaly kolem 0 °C s lokálními slabými mrazy. Místy ale ranní teploty poklesly až k – 6 °C v přízemní vrstvě. Odpolední teploty se pravidelně dostávaly nad 20 °C, ke konci období až nad 25 °C. Bylo slunečno, jen občas polojasno, tolik potřebnou vláhu přinesly až nedělní přeháňky, místy i s bourkami, ale s velmi rozdílnou intenzitou srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Porosty jsou většinou v dobrém zdravotním stavu, výskyty chorob a škůdců jsou až na výjimky slabé, zaplevelení porostů také většinou slabé, pouze lokálně silnější. Poškození mrazem nebylo zaznamenáno, místy se však začíná projevovat nedostatek vláhy, kterým trpí zejména vzházející plodiny. Příznivé počasí pro polní práce zemědělci využívají hlavně k setí jařin, přihnojování a chemické ochraně rostlin.

OBILNINY

Porosty jsou většinou vyrovnané, rovnoměrně vzešlé, se slabým zaplevelením, výskyty škodlivých organismů jsou většinou slabé, lokálně až střední.

PŠENICE OZIMÁ (RF 25–32 BBCH)

Prakticky ve všech okresech je lokálně zjišťováno **popálení** porostů následkem přihnojování kapalnými hnojivy.

V dalších okresech jsou zaznamenány první výskyty imag **kohoutků (*Oulema spp.*)**, a to 19.4. v okresech Olomouc (Holice) a Šumperk (Bludov, Rovensko).

Pozorování imag se provádí po uplynutí 4 dnů (nemusí být za sebou) s maximální teplotou vyšší než 17 °C, které následují po splnění sumy efektivních teplot $SET_{6,0} = 110,0$ °C denních stupňů DS (orientačně to bývá v období od konce dubna do poloviny května). Kontroluje se 100 smyků v porostech pšenice a ječmene na deseti různých místech rozložených na ploše pozemků (10 míst x 10 smyků). Pozorování vajíček a larev se provádí po dosažení $SET_{6,0} = 400,0$ °C DS (orientačně u ozimé pšenice ve fázi 32-37 BBCH). Pokud je vylihých larev méně než 50 %, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50 % vylihých larev. Kontroluje se 10 odnoží za sebou v řádku na 10 různých místech porostu (celkem 100 odnoží) ve vzdálenosti více než 20 m od okraje porostu.

Předpoklad škodlivého výskytu larev je při zjištění více než 70 brouků na 100 smyků. Ošetřuje se v době, kdy poměr vajíček a vylihých larev je 1 : 2 nebo vyšší.

Silnější výskyt dřepčků (*Phyllotreta* sp.) byl zjištěn v okrese Šumperk (Zábřeh – Skalička), avšak bez zjevných způsobených škod.

Lokálně se vyskytují silně zaplevelené porosty zejména hluchavkami (*Lamium* sp.), violkou (*Viola* sp.) a penízkiem rolním (*Thlaspi arvense*) (Rovensko v okrese Šumperk).

JEČMEN OZIMÝ (RF 26–32 BBCH)

Až střední výskyt žloutnutí porostu vlivem sucha přetrvává v okrese Šumperk (Bohutín).

Lokální střední výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*) přetrvává v okresech Jeseník (Tomíkovice) a Přerov (Prosenice).

Pozorování padlí ječmene v ječmeni ozimém se provádí při plném odnožování rostlin (25 BBCH) až objevení 2. kolénka (32 BBCH). Kontrolují se 2 odnože na 10 místech při úhlopříčném průchodu porostem. Ve fázi 25 BBCH se hodnotí celá rostlina.

Ošetří se porosty, u nichž je napadeno 10 a více % rostlin (odnoží).

Rovněž v porostech ozimých ječmenů jsou zjišťovány další první výskyty imag kohoutků (*Oulema* spp.): 19.4. v okrese Olomouc (Holice), 20.4. v okrese Přerov (Prosenice) byla už zjištěna první vajíčka.

Způsob pozorování a indikace ochrany proti kohoutkům viz pšenice ozimá.

JEČMEN JARNÍ (RF 11–21 BBCH)

Porosty jsou většinou vývojově i vzrůstově vyrovnané, prakticky ve všech okresech jsou zjišťovány první slabé příznaky primární infekce sítovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*).

První výskyt imag kohoutků (*Oulema* spp.) v porostech jarních ječmenů byl zaznamenán v okrese Prostějov (Výšovice 20.4.), v okrese Nový Jičín byla zjištěna i vajíčka (Petrvaldík 21.4.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti kohoutkům viz pšenice ozimá.

Střední výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) byl zjištěn v okrese Olomouc (Příkazy).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků nebezpečných a zvláště nebezpečných pro suchozemské obratlovce tři dny před zahájením aplikace uživateli honitby, příslušnému pracovišti Státní rostlinolékařské správy, příslušnému pracovišti Krajské veterinární správy a projednat s uživatelem honitby vzájemný postup a opatření k omezení rizika ohrožení zvěře.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 51–61 BBCH)

Ojedinele byly porosty poškozeny při přihniování a došlo k popálení okrajů listů (Javorník – Ves v okrese Jeseník).

Většina porostů byla ošetřena insekticidy proti blýskáčku řepkovému (*Meligethes aeneus*) a převažují slabé výskyty. Lokálně silné výskyty zejména na okrajích pozemků byly zjištěny v okrese Šumperk (Bludov, Dubicko) a Jeseník (Mikulovice). Některé porosty byly proti škůdcům chemicky ošetřeny již podruhé.

Výskyt brouků se sleduje 1 x týdně od dosažení teploty 9 °C ve 14. hodin do začátku květu řepky. Hodnotí se počet brouků na 50 vrcholových květenstvích.

Ošetření se provede u porostů, kde je v průměru více než 300 brouků na 100 vrcholových květenství.

OKOPANINY

ŘEPA (RF 00-12 BBCH)

Líhnutí zakladatelek **mšice makové (*Aphis fabae*)** ze zimních vajíček na **brslenu evropském (*Euonymus europaeus*)** bylo zjištěno 20.4. v okrese Šumperk (Bludov). Výskyt druhé generace byl zaznamenán 20.4. v okresech Olomouc (Litovel) a Prostějov (Kobeřice), 22.4. v okrese Frýdek-Místek (Staříč).

Ošetření se signalizuje u semenaček při zjištění prvních larev mšice makové se základy křídel, u technické cukrovky při ukončení hlavního přeletu, tj. když 95 % okřídlených mšic opustilo brsleny.

CHMEL (RF 09 BBA)

Ve chmelnicích se dokončuje řez chmele a provádí se drátkování. Nastal hromadný výlez imag **lalokonosce libečkového (*Otiorrhynchus ligustici*)**. Výskyty jsou v okrese Olomouc (Tršice) lokálně střední, v okrese Přerov (Lazníky) až silné. Lokality se silným výskytem jsou od 19.4. ošetřovány insekticidy.

OVOCNÉ DŘEVINY

Převládají slabé výskyty škodlivých organismů, silnější výskyty jsou zjišťovány hlavně na neošetřovaných stromech v silničních stromořadích, extenzivních sadech a na rozptýlené zeleni.

Jádroviny

JABLOŇ (RF 53–59 BBCH)

Ojedinělý silný výskyt **mšic (*Aphididae*)** je hlášený z okresu Olomouc (Vilémov).

Pozorování počtu květních nebo listových růžic s výskytem kolonií mšic se provádí od fenofáze zeleného poupěte do plného růžového poupěte.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. více než 10 kolonií mšic (nymf i zakladatelek) na 100 růžicích v období před květem jabloní.

Za oblastní odbor Opava zpracoval: Ing. Jan Sitek